

LATVIJAS LAUKU KOPIENU PARLAMENTS

JAUNĀS LAUKU PARADIGMAS

4. LATVIJAS LAUKU KOPIENU PARLAMENTA REZOLŪCIJA

No 2019. gada 5. līdz 7. jūnijam Zaļeniekos, Jelgavas novadā notika **4. Latvijas Lauku kopienu parlaments** ar mērķi lauku aktīvās sabiedrības pārstāvju un politikas veidotāju un īstenotāju dialogā identificēt konkrētas rīcības, kas īstenojamas tuvāko divu gadu laikā, lai veicinātu mūsdienīgas un ilgtspējīgas attīstības iespējas Latvijas lauku un mazpilsētu kopienās.

Strādājot Latvijas attīstības un ikviena tās iedzīvotāja labā, Latvijas Lauku kopienu parlamenta dalībnieki **aicina Latvijas sabiedrību, lēmumu pieņēmējus un īstenotājus** ciešā savstarpējā sadarbībā pielāgot likumdošanu, veidot atbalsta instrumentus un sekmēt sabiedrības izpratni par jaunajām iniciatīvām, pieejām un būtiskajiem jautājumiem, kas sekmētu **lauku un mazpilsētu attīstību kā modernu un dinamisku telpu, kurā iedzīvotāji var īstenot savas sociālekonomiskās vajadzības, ņemot vērā aktuālos vides jautājumus.**

4. Latvijas Lauku kopienu parlamenta darbā piedalījās vairāk nekā 200 dalībnieki, tai skaitā Latvijas lauku un mazpilsētu kopienu pārstāvji, uzņēmēji, nacionālā, reģionālā un vietējā darbības mēroga nevalstisko organizāciju biedri, darbinieki un atbalstītāji, valsts pārvaldes institūciju pārstāvji, Latvijas augstskolu profesori, docenti, lektori un studenti, pašvaldību deputāti un dažādu nodaļu un pašvaldību institūciju pārstāvji, jaunienācēji laukos un citi jauno lauku paradigmu īstenotāji un lauku attīstības entuziasti. Parlamenta darbā piedalījās arī ārvalstu pārstāvji no deviņām valstīm.

Latvijas lauki un mazpilsētas ir bagātas ar daudzveidīgu pieredzi un pilsoniskām un uzņēmējdarbības iniciatīvām, ko iedzīvotāji, uzņēmumi, organizācijas un pašvaldību pārstāvji īsteno sociālekonomiskās situācijas un vides uzlabošanai. 4. Lauku kopienu parlamentā tika prezentēti vairāk kā 50 pieredzes stāsti, kas atspoguļo jauno lauku paradigmu - **ar jaunu pieeju un risinājumiem gan sniedzot atbildes uz ilgstošiem izaicinājumiem**, piemēram, depopulāciju un jauniešu aizbraukšanu no lauku teritorijām, pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, gan **radoši izmantojot jaunās tehnoloģijas, pieejas un zināšanas, izstrādājot nebijušus risinājumus uzņēmējdarbībā un kopienu vides veidošanā.** Šo pozitīvo pieredzi nepieciešams iepazīt, popularizēt un pārņemt, izstrādājot rīcībpolitikas un attīstības dokumentus atbalsta plānošanai, kas veicinātu (ne ierobežotu) šādu iniciatīvu plašāku īstenošanu.

Balstoties uz parlamenta darba grupās apkopoto informāciju, izteiktajiem viedokļiem un priekšlikumiem, 4. Latvijas Lauku kopienu parlamenta dalībnieki iestājas par jaunu lauku paradigmu, tās īstenošanai izstrādājot septiņus darbības virzienus, kurus tuvāko divu gadu laikā nepieciešams īstenot un ietvert nākamā perioda plānošanas dokumentos un ieviest savstarpēji koordinētas aktivitātēs lauku attīstības veicināšanai:

Par viedajām kopienām:

- Atbalstīt ciemu plānu izstrādi un plānu īstenošanu, sniedzot atbalstu vietējām iniciatīvām;
- Zināšanas, kompetences un cilvēkfaktoru atzīt kā galveno vērtību un resursu kopienā, t.sk. veidojot un atbalstot vietējo iedzīvotāju savstarpēju sadarbību, dalīšanos ar savām prasmēm, iemaņām un zināšanām;
- No valsts un pašvaldību budžetā paredzēt atbalstu alternatīvo skolu modeļiem, sekmējot unikāla piedāvājuma izstrādi skolās lauku teritorijās, kas piedāvā kvalitatīvu zināšanu apguvi atbilstoši vietējām vajadzībām;

- Lauku skolu un kopienu mūžizglītības saturā iekļaut aktuālas tēmas par ekoloģiju, vides aizsardzības un klimata krīzes novēršanas jautājumiem, tehnoloģijām, inovatīviem risinājumiem, arī mākslas un tradīciju apguvi.

Par lauku apdzīvotību:

- Atbalstīt ģimeņu pārcelšanos, sekmējot labvēlīgāku kredītpolitiku mājokļa iegādei tieši lauku teritorijās, mobilitātes iespējas un attālināti pieejamus pakalpojumus;
- Likumdošanas normas būvniecībai pielāgot atbilstoši mūsdienu risinājumiem un praksēm, t.sk. atbalstot ekoloģisko mājokļu būvēšanu;
- Vienkāršot nosacījumus dzīvojamo ēku atjaunošanai;
- Strādājot ar darba devējiem privātajā un publiskajā sektorā, sekmēt atbalstu un izpratni par attālinātā darba iespējām, kā arī infrastruktūras izveidi attālinātā darba nodrošināšanai.

Par strādāšanu laukos:

- Pārskatīt nodarbinātības politiku, jo īpaši atbalsta veidus ilgstošajiem bezdarbniekiem un pirmspensijas vecuma cilvēkiem, paredzot alternatīvus darba modeļus un atbalsta formas;
- Paplašināt sociālās uzņēmējdarbības statusa saņemošo darītāju loku, ietverot biedrības;
- Veidot jauno speciālistu mācības un izglītošanu, spēcīnnot profesionālo izglītību un tās saturu, veidojot atbilstoši lauku vides specifikai un aktualitātēm;
- Paredzēt atbalsta instrumentus, piemēram, nodokļu atlaides veidā, uzņēmējiem par prakšu vietu un mācību un pieredzes apmaiņas nodrošināšanu topošajiem speciālistiem.

Par uzņēmējdarbību:

- Veidot atbalsta mehānismu un uzņēmējdarbības vidi, kur papildnosacījumi (kredītpolitika, infrastruktūras un pakalpojumu izmaksu vienlīdzība) veicina un sniedz atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai ārpus nacionālajiem attīstības centriem, t.sk. paredzot papildus atbalsta kritērijus finansējuma saņemšanai uzņēmējdarbības uzsākšanai ārpus pilsētām;
- Atbalstīt uzņēmējiem pieejamu biznesa bibliotēku izveidi – ikdienas darbam un pieredzes apmaiņām, kā arī īslaicīgai bērnu pieskatīšanai;
- Paredzēt plašāku atbalsta instrumentu pieejamību mazajam biznesam, mājražotājiem un amatniekiem;
- Paredzēt atsevišķas atbalsta programmas uzņēmējiem ar gada apgrozījumu līdz 100 000 Eur.

Par finanšu pārdali un nefinanšu atbalstu mazajām saimniecībām/uzņēmumiem:

- Nepalēlināt maksimālos griestus iedzīvotāju skaitam vietējo rīcības grupu darbības teritorijām nākamajā plānošanas periodā, neiekļaujot atbalsta teritorijās republikas pilsētas;
- Paplašināt mentoru un konsultāciju atbalsta pieejamību jauniešiem un jau esošajiem uzņēmējiem, piemēram, mārketingā, komunikācijā u.c.;
- Paredzēt īpašu atbalstu un stimulēt inovāciju ieviešanu uzņēmumos, apzinoties paaugstinātu risku šāda veida projektiem;
- Paredzēt atbalstu uzņēmumu darbinieku mācību īstenošanai, atbilstoši to vajadzībām produktivitātes kāpināšanai un attīstībai;
- Pārskatīt ES subsīdiju piešķiršanas sistēmu, paredzot papildu atbalstu saimniecībām, kas īsteno videi draudzīgu saimniekošanu un attīstību.

Par pieejamiem vietējiem resursiem:

- Pieņemot lēmumu par skolu slēgšanu, izstrādāt pašvaldības vai ciema rīcības plānu un alternatīvu iespēju radīšanu ciemu sociālās vides uzturēšanai un atbrīvoto telpu izmantošanai nākotnē, t.sk. apzinot iespēju attīstīt sadarbību ar citviet pastāvošajām alternatīvajām skolām;

- Veikt un organizēt sabiedrības, t.sk. apsaimniekotāju un īpašnieku, informēšanu un izglītošanu par alternatīvu un energoefektīvu mājokļu veidošanu;
- Apzināties un sekmēt sabiedrības izpratni par to, ka esošie resursi nav bezgalīgi un nebūs pieejami vienmēr;
- Samazināt piegādes ķēžu garumu, īpaši sabiedriskās ēdināšanas sektorā.

Par demokrātijas spēcīgāšanu un līdzdalību:

- Pievērst būtisku uzmanību vietu identitātei, publisko pakalpojumu pieejamībai un līdzdalības iespējām pašvaldībās administratīvi teritoriālās reformas izstrādes laikā un pēc tās;
- Pilnveidot likumdošanu, lai iedzīvotāji un tos pārstāvošās nevalstiskās organizācijas varētu ne vien sniegt konsultatīvu viedokli, bet reāli varētu ietekmēt būtiskus pašvaldības lēmumus, t.sk. organizējot pašvaldību referendumus;
- Paredzēt atbalsta programmas materiālā un finanšu atbalsta pieejamībai sociālās vides uzlabošanai un kopienu attīstībai, respektējot lauku dažādību un katras vietas unikālajās vajadzības;
- Paredzēt finanšu un operacionālās darbības atbalstu kopienu līderiem un daudzveidīgām kopienu un aktīvo iedzīvotāju iniciatīvām t.sk. netradicionālām un inovatīvām aktivitātēm.

Kontaktinformācija:
LLF biroja tel. 28855427,
e-pasts: laukuforums@gmail.com

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild biedrība „Latvijas Lauku forums”.

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas fonds

